

Het 'Gat van Putten'

Paul op den Brouw

Genealogen duiden met de term het 'Gat van Putten' op het gemis aan doop- en trouwboeken van Putten over de periode 1665 tot 1706. Molenaar Hendrik van de Poll, secretaris van de Ned. Herv. Kerkenraad, had de boeken thuis. De overlevering wil dat deze boeken in vlammen zijn opgegaan tijdens de brand van het molenhuis van molen 'Het Hert' aan het eind van de 19^e eeuw. Doop- en trouwboeken vormen primaire bronnen voor het onderzoek naar voorouders in Putten. Door dit gat is het moeilijk om voorouders uit de 18^e eeuw te koppelen aan Puttenaren die voorkomen in de doop- en trouwboeken van de eerste helft van de 17^e eeuw. Wanneer voorouders achternamen voeren zoals Wijnkoop, Vliek of Van Diermen is dit gat vaak nog wel te overbruggen, maar wanneer voorouders alleen met patroniemen door het leven gaan als Jan Hendriksen, Aart Jansen, Marritje Gerrits e.d. dan wordt de bewijsvoering voor zo'n koppeling erg lastig. Genealogen moeten dus op zoek naar secundaire bronnen die mogelijk licht kunnen werpen op familierelaties in de periode tussen 1665 en 1706.

Een interessante en rijke bron vormt het Archief van de Kelnarij van Putten. In wezen is dit archief dat van een financieel beheerder van een groot aantal goederen, zoals boerderijen en land, in en om Putten. De Kelnarij beheerde deze goederen voor het klooster Paderborn in Duitsland dat van oudsher eigenaar was van deze horige, gevrijde en leengoederen. Een goede registratie van de betalingsverplichtingen van deze horige goederen en de horige of vrije personen die ze bezaten, moest een constante stroom aan inkomsten voor Paderborn garanderen. Familieverbanden speelden een enorm belangrijke rol bij deze registratie. De bezitter kon zijn abtsgoed laten vererven op zijn kinderen. Boerderijen en het bijbehorend land gingen als het even kon over van vader op (oudste) zoon. Wanneer er meer kinderen

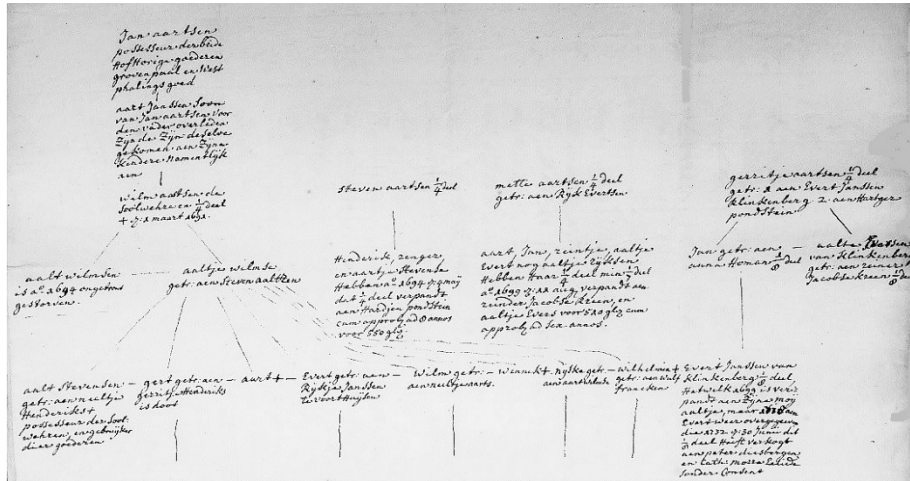
in een gezin waren kreeg de oudste zoon soms alleen de kern van het goed, de zaalweer, dat wil zeggen de boerderij en het land waarop deze lag. Onder de overige kinderen werd het resterende land dat bij het goed hoorde verdeeld of degene die het goed of de zaalweer verkreeg diende zijn broers en zuster af te goeden. Hij betaalde dan hun erfdeel uit in klinkende munt. Er rustten niet alleen betalingsverplichtingen op goederen maar ook op de bezitters persoonlijk, afhankelijk van hun status: horig of vrij. De horige status vererfde van moeder op de kinderen. De dochters in een gezin gaven die status vervolgens weer door aan hun kinderen. Zeker wanneer horigen niet langer op hun goederen woonden, maar weg trokken naar elders, verloor de Kelnarij hen vaak uit het oog. De kelner heeft in de afgelopen eeuwen dan ook regelmatig geprobeerd om genealogieën van de horigen van de abt op te stellen en bij te werken. Van horigen en goederen is dan ook een uitgebreide registratie in het Kelnarij archief te vinden.

Zo is er een uitvoerig dossier over het abtsgoed Hoge Eind, ook Gro(e)venpael of Groevengoed genoemd, dat in Halvinkhuizen ligt. Het bevat een schema van verwanten die afstammen van Jan Aartsen, horig bezitter van half Groevenpael, en die delen van het goed bezitten in de periode van het gat (**zie figuur 1**). Zij hadden tevens het vrouwengoed Westphalingsgoed in bezit, dat ook in Halvinkhuizen ligt.

Veel Puttenaren van nu kunnen hun voorouders terug traceren tot het begin van de 18^e eeuw naar:

- Gerrit Stevensen in 1723 getrouwd met Gerritje Hendriks
- Evert Stevensen in 1730 getrouwd met Rijkje Jansen
- Wilm Stevens getrouwd met Neeltje Aarts
- Wilmtje Stevens getrouwd met Wulf Franken
- Niesjen Stevens in 1721 getrouwd met Aart Willemsen
- Hendrik, Renger of Aartje Stevens
- Rijck Evertsen getrouwd met Mette Aartsen

Figuur 1 Fragment parenteel uit dossier Groevenpael in het Kelnarij Archief

Met gebruik van de gegevens in dit dossier kunnen aan deze voorouders nog drie, vier of vijf generaties toegevoegd worden en kunnen hun levens meer in detail worden beschreven. In een beknopte parenteel van Jan Aartsen worden allereerst de familiverbanden duidelijk gemaakt.

De gebruikte afkortingen zijn:

- (1)= eerste maal, (2)= tweede maal, a/d=aan de, ald.=aldaar, at-test. N.= attestatie naar, begr.=begraven, ca.=circa, dr.=dochter, ged.=gedoopt, geb.=geboren, i/d=in de, j.d.=jongedochter, j.m.=jongeman, n.n.=naam onbekend, otr.=ondertrouwd, overl.=overleden, tr.=getrouwd, v.=van, v/d=van de, wed.=weduwe, wedr.=weduwenaar, zn.=zoon.

Parenteel van Jan AERDTZEN

I Jan AERDTZEN, bezitter van abtsgoed half Groevengoed of Groevenpael door aankoop van Egbert Jacobs Schudder en van vrouwengoed Westphalingsgoed, overl. Putten (Halvinkhuizen) 06011650, zn. van Aerdt JANSEN en Mette AERTSEN, tr. Gerdtgen MELISSEN, overl. okt. 1627, dr. van Melis WILLEMSSEN, bezitter van abtsgoed Reijner Rixengoed in Nulde te

Putten, en Wilmtgen WULFERS.

Uit dit huwelijk:

1. Aert JANS, geb. ca. 1600, volgt **IIa**.
2. Mette JANSEN, geb. ca. 1601.
3. Melis JANS, geb. ca. 1602, volgt **IIb**.
4. Hebel JANSEN, v. Halvinkhuizen.

IIa Aert JANS, geb. ca. 1600, overl. (vóór zijn vader) vóór 1650, otr./tr. Putten 2506/28091628 Aeltjen AELTS, begr. Putten 20061650, dr. van Aelt GIJSBERTS.

Uit dit huwelijk:

1. Willem AERTS, ged. Putten 02021629, volgt **IIIa**.
2. Metjen AERTS, geb. Halvinkhuizen, volgt **IIIb**.
3. Steven AERTSEN, volgt **IIIc**.
4. Geertje AERTS/EVERTS van HALVICKHUYSEN, volgt **IIId**.

IIIa Willem AERTS, ged. Putten 02021629, bezitter v/d zaalweer en $\frac{1}{4}$ part v. half Groevenpael, idem van Westphalingsgoed, begr. ald. 07031691, otr./tr. Putten 1003/07041661 Willemtjen GERRITS, v. Putten, dr. van Gerrit WOUTERSEN, v. Putten.

Uit dit huwelijk:

1. Aeltjen WILLEMS, ged. Putten 19051662, volgt **IVa**.
2. Petertje WILLEMS, geb./ged. Putten (Halvinkhuizen) 24031665, overl. vóór 2631711.
3. Aalt/Aert WILLEMSSEN, ongehuwd overl. 1694.

IVa Aeltjen WILLEMS, ged. Putten 19051662, bezitter van $\frac{1}{4}$ part van half Groevenpael, overl. vóór 441721, tr. Steven AELTS, geb./ged. Putten (op 't Hoge Eind) /11011657, zn. van Aelt AELTSEN (Wijncoop) en Niesken STEVENS.

Uit dit huwelijk:

1. Aelt STEVENSE, geb. ca. 1683, volgt **Va**.
2. Niesje STEPHENSE, geb. ca. 1700, volgt **Vb**.
3. Gerrit STEVENSE, geb. vóór 1704, volgt **Vc**.

4. Willem STEVENSEN, ged. Putten 23021707, volgt **Vd**.
5. Aart STEVENS.
6. Winnek STEVENS.
7. Willempje STEVENS, volgt **Ve**.
8. Evert STEVENSE, volgt **Vf**.

Va Aelt STEVENSE, geb. ca. 1683, bezitter v/d zaalweer en $\frac{1}{4}$ part en gebruiker van half Groevenpael en Westphalingsgoed in Halvinkhuizen, na 'misbruik' huurder van deze goederen, tr. 06-10-1707 Neeltje HENDERIXSE, overl. 1748. Later in 1753 woont hij samen met N. N., *zijn 'bijzit' en haar zoon.*

Uit het eerste huwelijk:

1. Aert AELTS, ged. Putten 08121709.

Vb Niesje STEPHENSE, geb. ca. 1700, tr. Putten 02031721 Aert WILLIMSE, overl. vóór 1749.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrik AARTSEN, ged. Putten 01021722.
2. Aaltje AARTS, ged. Putten 17021723.
3. Evert AARTSEN, ged. Putten 23011724, overl. vóór 1725.
4. Evert AARTSEN, ged. Putten 09091725.
5. Maartje AARTS, ged. Putten 16031727.
6. Marritje AERTS, ged. Putten 24091729, tr. ald.
26021758 Reijer JANS, ged. Putten 09051714, zn. van Jan BARENTSE en Weimpje DRIESSE. (Hij tr. Putten 22021750 Grietje WIJNEN, ged. Putten 27031707, dr. van Wijn JANSEN en Henderickje HESSELS).
7. Willimpje AARTS, ged. Putten 29071731, tr. kerk ald.
23041764 Gerrit AARTSEN (van de Kamp), ged. Putten 27041738, bezitter goederen 'de Boterton', 'ten Broek' en 'de Camp' in Huinen te Putten, overl. ald. 29111784, zn. van Aart JANSEN en Aertje GERRITS.
8. Willemijn AARTS, ged. Putten 07041734.
9. Steven Aartsen van den BRINK, ged. Putten 28081735, overl. ald. 02061805, tr. ald. 20111768 Aaltje JANS, ged.

Putten 02051745, overl. ald. 02101827, dr. van Jan OTTEN en Maasje GOOSSENS.

Vc Gerrit STEVENSE, geb. Putten? vóór 1704, bezitter van 3 schepel zaailand, $\frac{1}{3}$ van de 'Lange Acker' en $\frac{1}{2}$ hoeve hout in Sprielderbos, overl. vóór apr. 1745, tr. Putten 04111723 Gerritje HENDERIXSE, geb. Putten? vóór 1704, NG lidmaat te Putten 891719. {Zij tr. Putten 25041745 Steven Gerritse PUT, ged. Apeldoorn 01-02-1680, zn. van Gerrit PUT en Willemken GOSENS}

Uit dit huwelijk:

1. Aeltje GERRITS (Limperts), ged. Putten 09101724, overl. ald. 08021779, tr. Putten 09041752 Henderick Reijersen van de POL, ged. Putten 07011725, landbouwer, overl. ald. 24111778, zn. van Reijer Henderickse van den POL en Henderickje WOUTERS.
2. Hendrikje GERRITS, geb. Putten, ged. Ermelo 11081726, overl. vóór 1728.
3. Henderickje GERRITSE, ged. Putten 16111727, overl. vóór 1735.
4. Henderick GERRITS, ged. Putten 21111728, overl. vóór 1745.
5. Steven GERRITS, ged. Putten 22011730, overl. vóór 1745.
6. Teunisje GERRITS, ged. Putten 25011733, overl./begr.ald. 3108/04091809, tr. Putten 07041760 Hendrick Willems van DIEST (de Ruijter), ged. Putten 28041734, bouwman, overl. Putten (Steenenkamer) 15051794, begr. Putten (i/d kerk 2 diep) 1794, zn. van Willem Hendriksen van DIEST en Woutertje DIRKSEN.
7. Henderickje GERRITS, ged. Putten 07071735, overl. ald. aug. 1763, tr. ald. 11041762 Jan Gerritsen VLIEK, ged. Putten 14051741, overl. ald. 04111783, zn. van Gerrit Berends VLIECK en Jannetje Gerrits van de MEEN. (Hij tr. Putten 22071764 Cornelisje/Knelisje BRANDS, ged. Putten 11121735, overl. ald. 07081803, dr. van Brand

Johannessen VERSTEEG en Geertje JANS).

Vd Willem STEVENSEN, ged. Putten 23021707, tr. Putten 07061733 Neltje AERTS, ged. Putten 08011708, dr. van Aert ELBERSE en Grietje ELBERS.

Uit dit huwelijk:

1. Aaltje WILLEMS, ged. Putten 24011734.
2. Steven WILLEMSSEN, ged. Putten 20021735.
3. Aaltje WILLEMS, ged. Putten 05071739, overl. vóór 3111768, tr. ald. 19091762 Gerrit HENDRIKSE (Koopman), ged. Putten 17061736, overl. ald. 15041821, zn. van Henderick RIJCKSEN (Kieft) en Jozyn HERMENS, v. Brummen. {Hij tr. Putten 08031761 Grietje JANS, ged. Putten 02041730, overl. ald. vóór 1381762. Hij tr. ald. 31011768 Harmpje COSIJNS, ged. Putten 19111741, overl. ald. 27101834, dr. van Cosijn JOHANNESSEN en Willempje HARMS}
4. Aart WILLEMS, ged. Putten 29101741.
5. Marrijtje WILLEMS, ged. Putten 16081744, tr. ald. 03041768 Rutger DIRKSEN (Dusseler), ged. Putten 04111736, zn. van Dirck Rutgerse AKKERMAN en Henderickje RIJCKERTS.

Ve Willempje STEVENS, otr./tr. Nijkerk 2810/18111725 Wulf FRANKEN, begr. Nijkerk 15101744. (Hij tr. vóór 1724 N. N.).

Uit dit huwelijk:

1. Frank WULFSEN, ged. Nijkerk 16031727, overl. i/v 1728.
2. Frank WULFSEN, ged. Nijkerk 01091728.
3. Steven WULFSEN, ged. Nijkerk 21051730.
4. Aaltje WULFSEN, ged. Nijkerk 27041732.
5. Hendrikje WULFERS, ged. Nijkerk 13111735, overl. Putten (Steenenkamer) 28031792, begr. Putten (i/d kerk 3 diep), tr. Putten 07041760 Jan Willemsen van DIEST, geb. ca. 1730, bouwman, overl. Putten (Steenenkamer)

04071792, begr. Putten (i/d kerk 2 diep), zn. van Willem Hendriksen van DIEST en Woutertje DIRKSEN.

6. Aart WULFERTSEN, ged. Nijkerk 09081739.

Vf Evert STEVENSE, wnd. Voorthuizen, otr. Nijkerk (met attest. n. Putten 341730) 19031730, tr. Putten 07041730 Rijckje JANS.

Uit dit huwelijk:

1. Steven EVERTSEN, ged. Voorthuizen 27051731.

2. Steven EVERTS, ged. Voorthuizen 1732.

3. Jan EVERTSEN, ged. Voorthuizen 07021734.

4. Aaltje EVERTSEN, ged. Nijkerk 13051736.

5. Steven EVERTSEN, ged. Nijkerk 23081739.

6. Gerrit EVERTSEN, ged. Nijkerk 30091742.

IIIb Metjen AERTS, geb. Halvikhuizen, ged. Putten 16121637, bezitter van $\frac{1}{4}$ part van half Groevenpael en van Westphalingsgoed, otr. Putten 06011661, tr. Garderen (attest.) 06021661 Rijck EVERTSEN (den ouden), ged. Putten 30111628, v. Putten, pachtboer op abtsgoed Ozykengoed in Bijsteren, zn. van Evert RIJCKS en Reijntgen ELBERTS, v. Voorthuizen. (Hij tr. Garderen na 9111655 Trynken JANS, ged. Putten 16011631, dr. van Jan N. en N. N.)

Uit dit huwelijk:

1. Reijntjen RIJCKS, ged. Putten 06011661, tr. Henrick TEUNISSEN.

2. Aert RIJCKS, geb. Putten (Bijsteren), ged. Putten 06041662, tr. Reijertjen JANSEN.

3. Jan Ryxen op RIMPELER, geb. Putten (Bijsteren), ged. Putten 13031664, hoofdtins betaald voor zijn vrouw 1711, overl. vóór 1714, tr. Evertien WALICKS, ged. Putten 17071638, hoofdtins betaald 1706 (resteert 17071710), dr. van Waelick HENDRICKS, wnd. a/d Putterbrink, en Weijmken DRIES, j.d. v. Voorthuizen 1629. (Zij tr. vóór 1690 Aert Aertsen op RIMPELER, overl. v2651688, zn. van Aert EVERSEN)

4. Evert RIXEN.
5. Aeltje RIXEN (de jongste).
6. Aeltje RIKETSEN, volgt **IVb**.

IVb Aeltje RIKETSEN, tr. Jan HENDRIKSEN, van Diermen.

Uit dit huwelijk:

1. Mettie JANS, ged. Nijkerk 23031695.

Figuur 2 Het Hoge Eind op de kadasterkaart van Halvinkhuizen (1880).

IIIc Steven AERTSEN, bezitter $\frac{1}{4}$ part van half Groevenpael en gebruiker van dit goed en van $\frac{1}{4}$ part van Westphalingsgoed, overl. vóór 1684, otr./tr. (1) Putten 06/27031659 Aeltje REIJERS, ged. Putten (naam niet vermeld) 25111638, 'horig in het bloed', afkomstig v/d Brink 1659, overl. Putten vóór 1121673, begr. ald. 11021673, dr. van Reijer PIETERS, v. Garderen, pachtboer op abtsgoed Colengoed a/d Brink in Putten tenminste van 16331648, en Aeltijen HEN-

DRICKX, 'horig in het bloed', v. Putten, tr. (2) Grietjen ELBERS.

Uit het eerste huwelijk:

1. Aert STEVENS, geb. Putten (Hoge Eind), ged. Putten 29011660, jong overl.
2. Hendrick STEVENS, geb. Putten (Halvinkhuizen), ged. Putten 10111661, overl. tijdens leven van zijn ouders, begr. Putten 15021662.
3. Hendrick STEVENS, ged. Putten 11031663, volgt **IVc**.
4. Renger STEVENS, ged. Putten ca. 1665, wnd. Harskamp 1711.

Uit het tweede huwelijk:

5. Aartje STEVENSEN, onmundig 1551694, dienstmeid 'op den Tuck bij Jochem' 1711.

IVc Hendrick STEVENS, ged. Putten 11031663, bezitter met zijn broer en zuster van $\frac{1}{4}$ van 't Hoge Eind en van Westpahlingsgoed, gebruiker van 't Hoge Eind, overl. vóór 2631711, otr. Voorthuizen 2611/14121691 Maritgen RIJCKSEN, j.d. v. Voorthuizen 1691.

Uit dit huwelijk:

1. Aeltje HENDRIKS, ged. Nijkerk 03061694.

IIIId Geertje AERTS/EVERTS van HALVICKHUYSEN, j.d. v. Putten (Halvinkhuizen) 1662, wed. v. Harderwijk 1674, bezitter van $\frac{1}{4}$ part Grovenpael en Westpahlingsgoed, **otr.** (1) Putten/ Harderwijk 03081662, tr. (huwelijksvoorwaarden) 02081662, tr. Putten 24081662 Evert Jansen van KLINCKENBERGH, j.m. v. Harderwijk 1658, wedr. v. Harderwijk 1662, begr. Harderwijk 14011670, zn. van Jan Eversen KLINCKENBERG en Rijckjen JANS (Hij tr. v1655 N. N. Hij otr./tr. Harderwijk (met attest. n. Ermelo) 0611/03121658 Willemtege LUBBERTSZ, wed. v. Harderwijk 1658, overl. vóór 25111661), otr. (2) Harderwijk 15111674 Hartger Reijnders PONSTSTEIJN, j.m. v. Doornspijk 1674.

Uit het eerste huwelijk:

1. Aeltie Evers KLINCKENBERG, volgt **IVd**.
2. Johannes KLINCKENBERGH, volgt **IVe**.

IVd Aeltie Evers KLINCKENBERG, j.d. v. Harderwijk 1690, bezitter van 1/8 part van Groevenpael en Westphalingsgoed, otr. Harderwijk 20071690 Rende/Reiner Jacobs KREEN/CREEN, j.m. v. Harderwijk 1690, zn. van Jacob RHENDEN en Eenicken GERRITS, j.d. v. Nijkerk 1648.

Uit dit huwelijk:

1. Evert Renden CREEN, ged. Harderwijk 20051691.
2. Eneke RENDEN, ged. Harderwijk 13071692.
3. Jacob RENDEN, ged. Harderwijk 23021694.
4. Evert Renden CREE, ged. Harderwijk 05011696.
5. Gerrit Renden KREEN, ged. Harderwijk 31121697.
6. Geertruijdt Renden CREE, ged. Harderwijk 01111699.
7. Ennica RENDE, ged. Harderwijk 06121701.
8. Ennika RENDEN, ged. Harderwijk 18021703.
9. Judick RENDEN, ged. Harderwijk 21051705.
10. Jacobje Renden KREEN, ged. Harderwijk 13011708.

IVe Johannes KLINCKENBERGH, j.m. v. Harderwijk 1695, erft 1/8 abtsgoed Grovenpael en Westphalingsgoed, otr. Harderwijk 29091695 Anna HOMANS, j.d. v. Harderwijk 1695, dr. van Jan HOMAN en Hendrina BRINCKS. (Zij otr. Harderwijk 03031700 Arent Willemsen SMIT)

Uit dit huwelijk:

1. Geertruijdt Jans van KLINCKENBERG, ged. Harderwijk 06091696.
2. Evert Jans KLINCKENBERGH, ged. Harderwijk 22101697, bezitter van 1/8 part van Grovenpael en Westphalingsgoed, tr. Geesken NIEUWENTGANCK.

IId Melis JANS, geb. ca. 1590, otr. Putten 1601/27021625, Pieterken AELTS, dr. van Aelt WILLEMS.

Uit dit huwelijk:

1. Bessel MELISSEN, geb. ca. 1630, begr. Putten

15121654.

Bron: Gelders Archief, toegangsnr. 0324 Archief van de Kelnarij van Putten, inv. nr. 129.

De volgende keer meer over het leven van enkele van deze personen. Met dank aan de leden van de PHG-groep Genealogie.

+++